

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: S., P., X., IČO: X., zast. J., advokátom, Š., X., proti žalovanému: H., so sídlom K., X., IČO: X., zast. J., advokátom, R., X., o neúčinnosť právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 24/03-157 zo dňa 22. mája 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 24/03-157 zo dňa 22. mája 2006 v napadnutej časti vo veci samej **p o t v r d z u j e**. V časti o zaplatenie trov konania **m e n í** tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy prvostupňového konania v sume 16 503 Sk.

Žalobca **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 4287 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalobu žalobcu o neúčinnosť právneho úkonu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 245 327,50 Sk k rukám jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom, ktorý bol súdu doručený dňa 20.2.2003 sa žalobca domáhal určenia, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 27.12.2000 medzi úpadcom V. ako predávajúcim a žalovaným H., so sídlom K., L. ako kupujúcim, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území N., zapísané na LV č.X.; ako parc. č. 4758/1, 3, 4, 5, 6, 7, 16, 17, 20, 22, 4759, 4760, 4762 a stavby postavené na parc. č. 4759, 4760, 4762, je právne neúčinná voči konkurzným veriteľom úpadcu V.. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkov, predloženými listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil, že nehnuteľnosti, predaj ktorých bol predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 27.12.2000 uzavretej medzi žalovaným

a spoločnosťou V. a jej dodatku č. 1 zo dňa 14.2.2001, nadobudol predávajúci (V.) v rámci veľkej privatizácie od F. na základe ust. § 14 ods. 1 zákona č. 91/1992 Zb. Tieto nehnuteľnosti v deň uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy boli predmetom viacerých záložných práv a záložnými veriteľmi boli P. a F.. Nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. N., zapísané na LV č. X. ako parc. č. 4758/1, 3, 4, 5, 6, 7, 16, 17, 20, 22, 4759, 4760, 4762 a stavby postavené na parc. č. 4759, 4760, 4762 v čase uzavretia kúpnej zmluvy boli predmetom exekúcie a bol už vydaný exekučný príkaz na ich predaj exekútorom. Predmetná kúpna zmluva zo dňa 27.12.2000 bola uzavretá so súhlasom F., P. a exekútora. F. súhlasil aj s uvoľnením uvedených nehnuteľností z jeho záložného práva. Žalovaný kúpnu cenu na základe kúpnej zmluvy zaplatil exekútorovi. Poukázal v ďalšom na znenie ust. § 15 ods. 1 a ods. 5 Zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV). V čase uzavretia kúpnej zmluvy existovali nasledovné okolnosti: prevažná časť pozemkov bola svahovitá, nehnuteľnosti boli zanedbané, pozemky boli zakryté odpadmi rôzneho druhu, nehnuteľnosti boli prenajaté viacerým firmám. Vzhľadom na uvedené okolnosti, cena predmetných nehnuteľností dohodnutá v kúpnej zmluve zo dňa 27.12.2000, v čase uzavretia zmluvy bola primeraná. V konaní bolo zistené, že podmienky, pre ktoré by právny úkon bol neúčinný, splnené neboli. Záverom súd konštatoval, že žalobca nepreukázal, že v čase uzavretia odporovanej zmluvy, spoločnosť V. bola v úpadku, alebo sa dostala do úpadku v dôsledku uzavretia predmetnej zmluvy. Samotné uzavretie kúpnej zmluvy nemá za následok, že žalobca nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku úpadcu spoločnosti V.. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu, súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu a návrhu v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania, resp. rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, keď na zistenie primeranej ceny mu postačovala výpoveď súdnej exekútorke, ktorá bola priamo zainteresovaná na platnosti uvedenej kúpnej zmluvy. Súdna exekútorke napriek tomu, že viedla exekúciu na úpadcu v prospech žalobcu, vyňala predmetné nehnuteľnosti spod exekúcie a sprostredkovala ich predaj za odmenu na základe plnomocenstva úpadcu. Primeranú hodnotu treba chápať ako trhovú cenu pozemkov v danej lokalite v danom čase. Z vyjadrení súdnej exekútorke jednoznačne vyplýva, že trhová cena za pozemky v danej lokalite bola totožná s cenou stanovenou na základe znaleckého posudku. Je tu teda minimálne rozdiel 859 100 Sk medzi primeranou hodnotou a kúpnu cenou predmetných nehnuteľností. Vytýka súdu, že v tomto prípade sa nedostatočne vysporiadal s tým, či hodnota pozemkov bola primeraná alebo nie. Žalobca zastáva názor, že v konaní bola preukázaná jednoznačná príčinná súvislosť medzi predajom pozemkov a úpadkom dlžníka, keďže peniaze boli použité prednostne na úhradu záväzkov, na čo evidentne nemohli postačovať na základe podhodnotených cien, čím sa stalo, že cca dva mesiace po odpredaji nehnuteľností, úpadca sám požiadal o vyhlásenie konkurzu, do ktorého sa dostal vinou neprimeraných cien predaných nehnuteľností. V zmysle ustálenej judikatúry je dlžník v úpadku, keď dlžník nemôže uspokojiť splatné pohľadávky veriteľov aj keby chcel. V. boli po dlhšiu dobu neschopné splácať svoje záväzky, o čom svedčí aj fakt, že na väčšinu majetku boli vyhlásené exekúcie. V predmetnom prípade sa však nepochopiteľne predmetné nehnuteľnosti vyňali spod exekúcie a dlžník splnomocnil

na ich predaj rovnakú exekútorku, ktorá tieto exekúcie mala vykonať. Namietal, že súd na seba prebral úlohu konkurzného súdu a bez akýchkoľvek dôkazov tvrdí, že odpredaj týchto pozemkov nijako neovplyvní uspokojenie pohľadávky. Žalobca nesúhlasil ani s výrokom súdu v časti trov konania. Poukázal na to, že v tomto prípade sa jedná o určovací žalobu. Predmetom tejto žaloby je určenie, že kúpna zmluva je neúčinná voči konkurznému veriteľovi. Spor teda nie je v predmete zmluvy, ale v účinkoch tohto právneho úkonu, preto nemožno určiť jeho hodnotu predmetu. Preto v zmysle § 11 ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch, alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (resp. jedna desatina v zmysle vyhl. MS SR č. 163/2002 Z. z.).

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov jeho správnosti potvrdil. Uviedol, že z dikcie ust. § 15 ods. 1 ZKV vyplýva, že pri rozhodovaní o tom, či je naplnená podmienka „ukrátenia pohľadávky konkurzného veriteľa“, je potrebné skúmať súvislosť vždy len medzi odporovaným právnym úkonom a pohľadávkou konkurzného veriteľa, ktorý žalobu podal. Poukázal na tú skutočnosť, že keby nebolo došlo medzi žalovaným a spoločnosťou V. k uzavretiu kúpnej zmluvy zo dňa 27.12.2000, P. a F. by sa boli stali v konkurznom konaní na majetok spoločnosti V. oddelenými veriteľmi a po speňažení nehnuteľností, ktoré boli predmetom právneho úkonu odporovaného žalobcom, z výťažku predaja, by nezostalo nič na uspokojenie pohľadávky žalobcu. Samotné uzavretie uvedenej kúpnej zmluvy nemá za následok, že žalobca nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku spoločnosti V.. Žalovaný zastáva názor že nie je odporovateľný v zmysle ust. § 15 ods. 1 ZKV taký právny úkon dlžníka, ktorý smeruje k uspokojeniu jeho iného dlhu, než ktorý má voči veriteľovi, ktorý podal odporovaciu žalobu. Účelom uzavretia kúpnej zmluvy zo dňa 27.12.2000 bolo uspokojenie dlhu, ktorý mala spoločnosť V. voči inému veriteľovi než žalobcovi. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že dohodnutá cena nehnuteľností, ktoré tvoria predmet odporovanej kúpnej zmluvy, bola nižšia, ako bola ich primeraná hodnota v čase vykonania tohto právneho úkonu. Znalcom určená hodnota slúži iba na daňové účely, má zabrániť daňovým únikom, ale nevyjadruje primeranú hodnotu predmetných nehnuteľností, ktorá je odôvodnená okolnosťami rozhodujúcimi z ekonomického hľadiska. Primeranosť hodnoty konkrétnej veci je vždy potrebné posudzovať podľa okolností daného prípadu s tým, že pri použití ust. § 15 ods. 5 ZKV neprimeranosť musí existovať v dobe vykonania odporovaného právneho úkonu a nemôže spočívať iba v subjektívnom cítení žalobcu. Pre zistenie primeranej hodnoty nehnuteľností nie je možné vychádzať iba zo znaleckého posudku, na ktorý sa žalobca odvoláva. Podľa jeho názoru, cena predmetných nehnuteľností dohodnutá v kúpnej zmluve zo dňa 27.12.2000 v čase uzavretia tejto zmluvy bola primeraná. Žalobca ničím nepreukázal, že v čase uzavretia odporovanej zmluvy spoločnosť V. bola v úpadku alebo sa dostala do úpadku v dôsledku uzavretia tejto zmluvy. Nesúhlasil ani s názorom žalobcu, podľa ktorého súd prvého stupňa nesprávne určil výšku odmeny pre právneho zástupcu žalovaného. Pri určovacej žalobe na určenie neúčinnosti právneho úkonu hodnotu veci pre určenie tarifnej odmeny predstavuje hodnota predmetu tohto právneho úkonu vyjadrená v peniazoch. V danom prípade predmetom tohto právneho úkonu boli nehnuteľnosti, ktoré sú peniazmi ocniteľné. Ich hodnota je vyjadrená v peniazoch, práve v tejto zmluve, a to určením ich ceny vo výške 7 550 000 Sk.

Pri určení tarifnej odmeny právneho zástupcu žalovaného, súd prvého stupňa správne vychádzal z tejto sumy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 OSP a rozsudok v napadnutej časti vo veci samej z dôvodov jeho správnosti podľa § 219 OSP potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu dlžníka V..

Podľa § 15 ods. 1 ZKV, konkurzný veriteľ alebo správca sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovaného právneho úkonu už vymáhateľný, alebo ak už bol uspokojený. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu v úmysle ukrátiť svojho konkurzného veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy. Podľa odseku 5 tohto ustanovenia, odporovať možno tiež právnomu úkonu dlžníka, ak právny úkon bol vykonaný v poslednom roku pred začatím konkurzu a hodnota prijatá dlžníkom bola nižšia, ako bola primeraná hodnota v čase vykonania právneho úkonu a dlžník bol v úpadku alebo sa dostal do úpadku v dôsledku takeého právneho úkonu.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho správne právne závery. Z hľadiska predmetu sporu bol skutkový stav náležite zistený. Zhodne s dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 15 ZKV. Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa vyplýva, že úpadca V. ako predávajúci a žalovaný ako kupujúci uzatvorili dňa 27.12.2000 kúpnu zmluvu, a dodatok č. 1 zo dňa 14.2.2001, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. úz. N., zapísaných na LV č. X. ako parc. č. 4758/1, 3, 4, 5, 6, 7, 16, 17, 20, 22, 4759, 4760, 4762 a stavby postavené na parc. č. 4759, 4760, 4762. Hodnota prevádzaných nehnuteľností bola stanovená znaleckým posudkom súdneho znalca pre oceňovanie nehnuteľností na sumu 8 409 100 Sk, pričom zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene vo výške 7 550 000 Sk. Na predmetné nehnuteľnosti bolo zriadené záložné právo v prospech F. a P.,Ž.. Nehnuteľnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy boli predmetom exekúcie a bol už vydaný exekučný príkaz na ich predaj súdnym exekútorom. Kúpna zmluva zo dňa 27.12.2000 bola uzatvorená so súhlasom záložných veriteľov úpadcu V. a súdneho exekútora. F. súhlasil aj s uvoľnením uvedených nehnuteľností z jeho záložného práva. Žalobca v žalobe poukazoval na to, že hodnota prijatá dlžníkom bolo nižšia, ako bola primeraná hodnota v čase vykonania právneho úkonu a dlžník bol v čase predaja nehnuteľností v úpadku a nebol schopný splácať svoje záväzky aj keby chcel. Jeho situácia sa napriek odpredaju nehnuteľností nezlepšila, ale naopak v dôsledku podhodnotenej ceny nehnuteľností bol dlžník nútený podať návrh na konkurz. V prípade tejto zmluvy išlo o odporovateľný právny úkon, ktorým boli konkurzní veritelia ukrátení len na pozemkoch o sumu min. 7 028 000 Sk, čo je rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou a primeranou všeobecnou hodnotou nehnuteľností. Prvostupňový súd správne konštatoval, že neobstoja tvrdenia žalobcu v žalobe a podmienky, pre ktoré by právny úkon bol neúčinný splnené neboli.

Skutočnosť, že úpadca v čase uzavretia kúpnej zmluvy mal vedomosť o tom, že je v úpadku, nezakladá a ani nemá vplyv na platnosť a účinnosť predmetnej kúpnej zmluvy.

Účelom inštitútu odporovateľnosti podľa ust. § 15 ods. 1 ZKV je zabezpečiť ochranu veriteľa pred takým právnym úkonom dlžníka, ktorý vedie k zmareniu alebo obmedzeniu možnosti, aby sa veriteľ z majetku dlžníka uspokojil. Právny úkon dlžníka objektívne ukracuje uspokojenie pohľadávky konkurzného veriteľa len vtedy, ak tento právny úkon sám o sebe vedie k takým zmenám v majetku dlžníka, v dôsledku ktorých veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka. Neúčinnosť právneho úkonu priznaná rozhodnutím súdu spôsobuje, že na úkon sa hľadí, akoby tento úkon voči konkurzným veriteľom nenastal a všetko, o čo sa zníži majetok dlžníka sa vracia do podstaty.

V danom prípade predmetné nehnuteľnosti boli odpredané žalovanému, ich odpredaj podliehal súhlasu záložného veriteľa dlžníka a tento súhlas ním bol daný. Z výťažku predaja nehnuteľností boli uspokojené práva záložných veriteľov dlžníka. Účelom uzavretia kúpnej zmluvy bolo uspokojenie dlhu, ktorý mal dlžník (úpadca) voči inému veriteľovi než žalobcovi.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu a napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny potvrdil. V predmetnom prípade nie sú splnené podmienky pre vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 15 ZKV. Žalobca nepreukázal úmysel žalobcu, ani žalovaného, ukrátiť konkurzných veriteľov.

Žalobca podal odvolanie aj v časti týkajúcej sa náhrady trov konania a dôvodil tým, že v tomto prípade predmetom sporu je určenie, že kúpna zmluva je neúčinná voči konkurznému veriteľovi. Ide teda o určovaciu žalobu, a preto v zmysle § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch, alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (resp. jedna desatina v zmysle vyhl. č. 163/2002 Z. z.). Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že v predmetnom prípade nejde o určenie platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov vo veciach určenia, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, a teda je potrebné vychádzať iba zo základu nároku, ktorým je neúčinnosť právneho úkonu. Súd prvého stupňa preto nepostupoval správne, keď výšku trov konania určil z hodnoty odporovaného právneho úkonu. Trovy konania v predmetnom prípade pozostávajú z troch úkonov za poskytnutie právnej služby po 1281 Sk (vyhl. č. 591/2002 Z. z., § 13 ods. 6 – 1/10 výpočtového základu), 2 úkony (vyjadrenie žalovaného zo 14.10.2004, účasť na pojednávaní dňa 25.10.2004) po 1360 Sk (§ 13 ods. 6 vyhl. č. 163/2002 Z. z. – 1/10 výpočtového základu), 2 úkony (pojednávanie dňa 7.3.2005, 7.11.2005) po 1154 Sk a 3 úkony (pojednávanie dňa 6.2.2006, 13.3.2006 a 22.5.2006) po 1260 Sk (§ 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. – 1/13 výpočtového základu), spolu 12 651 Sk + 19 % DPH = 15 055 Sk + režijný paušál: 3 x 128 Sk, 2 x 136 Sk, 2 x 150 Sk a 3 x 164 Sk (t. j. 1448 Sk). Trovy právneho zastúpenia pred súdom prvého stupňa predstavujú celkove sumu 16 503 Sk.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP a úspešnému žalovanému priznal ich náhradu. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z 1 úkonu poskytnutej právnej služby 1260 Sk (vyjadrenie žalovaného k odvolaniu z 3.8.2006), 1 úkon – 377 Sk (účasť na pojednávaní 22.4.2008, ktoré bolo

odročené bez prejednávania veci) a 1 úkon (účasť na pojednávaní dňa 13.5.2008) – 1508 Sk, spolu 3145 Sk + 19 % DPH = 3743 Sk, režijný paušál 1 x 164 Sk a 2 x 190 Sk, celkom spolu 4287 Sk (§ 11 ods. 1, § 14 ods. 3, § 16 ods. 3, § 18 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 13. mája 2008

JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: